

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Практика народного вокально-інструментального виконавства.
Вокально-інструментальний ансамбль**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми
Інструментально-виконавське мистецтво
Сольний спів

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “16” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практика народного інструментального виконавства. Вокально-інструментальний ансамбль
Викладач (і)	Доктор мистецтвознавства, професор Дутчак В.Г., кандидат мистецтвознавства, викладач Дуда Л.І., кандидат мистецтвознавства, викладач Федорняк Н.Б.
Контактний телефон викладача	0661933266 Дутчак В.Г.; 0506894850 Дуда Л.І.; 066 8660294 Федорняк Н.Б.
E-mail викладача	violetta.dutchak@pnu.edu.ua larysa.duda@pnu.edu.ua nataliia.fedorniak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	10 кредитів ЄКТС, 300 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно індивідуального розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вокально-інструментальний ансамбль» належить до циклу професійно орієнтованих дисциплін. Вивчаючи курс, здобувачі освіти, крім удосконалення гри на своєму основному інструменті, на практиці опановують і перші кроки колективного вокального виконавства: чуття ансамблевої гри, темпової і ритмічної узгодженості, чистоти інтонування, навик слухового контролю і самоконтролю, а також в реальних умовах освоюють методи керівництва ансамблем, перевіряють власноруч аранжовані та інструментовані твори. Завдяки даній навчальній дисципліні студенти мають можливість безпосередньо пізнати умови функціонування і творчу діяльність народних вокально-інструментальних ансамблів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – підготовка кваліфікованих музикантів-виконавців із високим рівнем майстерності, глибокими фаховими знаннями для самостійної діяльності в якості артистів ансамблевих та оркестрових колективів мистецьких закладів, концертмейстерів, виховання творчо спрямованого фахівця, майбутнього керівника ансамблю народної музики, зокрема вокально-інструментального.

Завдання вивчення дисципліни полягає в оволодінні студентами виконавськими технологіями колективного вокально-інструментального музикування інтонаційним, метроритмічним, динамічним, артикуляційно-штриховим, вокально-хоровим видами ансамблю;

ознайомлення на практиці з українськими народними інструментами, а саме технічними можливостями, строем, тембральними характеристиками, особливостями звуковидобування; вдосконалення концертно-виконавської майстерності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні етапи встановлення та розвитку вокально-ансамблевого виконавства;
- репертуар для різних видів вокально-інструментальних ансамблів;
- історію виконавства вокально-інструментальних ансамблів, зокрема бандурних однорідних та мішаних, найбільш відомі колективи камерних однорідних та мішаних ансамблів України та зарубіжжя.

Вміти:

- вільно орієнтуватися в різних виконавських ансамблевих стилях;
- виховувати художній музичний смак і художній кругозір, розуміння стилістичних особливостей, творів українських та зарубіжних композиторів, а також народних обробок пісень, танців;
- здійснювати музично-теоретичний виконавських та жанрово-стильовий аналіз ансамлевих творів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську та аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПР 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПР 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПР 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПР 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПР 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПР 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю).

ПР 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПР 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	60
самостійна робота	240

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V – VIII	025 Музичне мистецтво	III IV роки навчання	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Вокально-інструментальний ансамбль, його види і форми.		6	24
Тема 2. Практичні засади формування репертуару для вокально-інструментального ансамблю. Оригінальні твори, обробки фольклорного матеріалу, аранжування.		6	24
Тема 3. Метро-ритмічний ансамбль.		6	24
Тема 4. Інтенаційний ансамбль.		6	24
Тема 5. Гармонічний ансамбль.		6	24
Тема 6. Темпово-агогічний ансамбль.		6	24
Тема 7. Тембровий ансамбль.		6	24
Тема 8. Динамічний ансамбль.		6	24
Тема 9. Стильовий ансамбль.		6	24
Тема 10. Підготовка до сценічних виступів.		6	24
ЗАГ.:		60	240

Тематичний річний план-мінімум художнього репертуару вокально-інструментального ансамблю

III курс (1 семестр)

Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.

III курс (2 семестр)

Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.

IV курс (1 семестр)

Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.

IV курс (2 семестр)

Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.

Усі твори виконуються з нот (за бажанням напам'ять).

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу ЗВО та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.
Контрольний захід (екамен, залік, підсумкова оцінка тощо)	Тематичний художній матеріал, що виноситься на контрольний захід
Семестровий екзамен	Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.
Залік	Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.
Залік	Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.
Екзамен	Твір великої форми (вокально-інструментальна фантазія, сюїта або віночок пісень), або дві вокально-інструментальні твори фольклорного характеру, або дві вокально-інструментальні авторські твори.

7. Політика навчальної дисципліни

У процесі навчання у класі «Вокально-інструментального ансамблю» проходить перевірка, закріплення і вдосконалення практичних та виконавських навичок, набутих із спеціальності, інструментування. Спілкування між партнерами, обміну думками, колективна праця мобілізує творчу думку, збагачує фантазію музикантів, створює додаткові передумови для набуття виконавського досвіду. Специфіка ансамблевого народного вокально-інструментального виконавства вимагає не лише музично-теоретичних знань, досконалого володіння інструментом і виконання авторської музики, а й засвоєння народної манери гри, стилю виконання народних музик, великого числа специфічних прийомів і штрихів, добре розвиненого гармонійного і мелодичного слуху, музичної пам'яті, швидкісного мислення, творчої фантазії.

Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/myqwd> та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://surl.li/lkifv>

Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка для екзамену/заліку
90 – 100 А відмінно /зараховано
80 – 89 В добре /зараховано
70 – 79 С добре /зараховано
60 – 69 D задовільно /зараховано
50 – 59 E задовільно /зараховано
26 – 49 FX незадовільно з можливістю повторного складання /не зараховано
0-25 F незадовільно з обов'язковим повторним курсом /не зараховано

Академічна доброчесність: Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчальній науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) <http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) <http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу.

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають аудиторні заняття курсу. Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) матеріалу практичних занять курсу у формі індивідуальних самостійних робіт.

8. Рекомендована література

1. Ансамблі для бандур. Вип. I. / Герасименко В. (Ред.- упорядник) //: Музична Україна, 1980. 79 с.
2. Баштан С. Школа гри на бандурі. К.: Музична Україна, 1989. 134 с.
3. Вербена. Пісенний дивосвіт. / Упорядники Зайнчківська Л., ЛаріковаЛ. Калина О. // Черкаси: Брама –України, 2007. 72 с.
4. Вокальні ансамблі у супроводі бандур.: збірник ансамблевих партитур (перекладання, аранжування, обробки) / Сточанська М. // . Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2005. 273с.
5. Герасименко О. Музичні пастелі. Для бандурного ансамблю. Львів: ТеРус, 2010. 20 с.
6. Грай, моя бандуро! Навчальний посібник / М. Гвоздь. упорядник // Київ: КВІЦ, 2006. 228 с.
7. Дзвени, бандуро! Випуск I. / Перекладення та аранжування для ансамблів бандуристів Овсарової С. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2013. 52 с.

8. Диво Струни. Пісні з репертуару тріо бандуристок «Оля, Оксана, Оля» / упорядник Герасименко Оля: США, 1997. 40 с.
9. Дремлюга М. Концертні п'єси для бандури. Київ: Музична Україна. 1974. 48 с.
10. Дутчак В. Аранжування для бандури. [Навчально-методичний посібник для студентів]. Івано-Франківськ, 2001. 90 с.
11. З репертуару Капели бандуристів ім. Т.Г. Шевченка та дівочої капели бандуристок м. Детройт, США / Потапенко П. // Київ: Музична Україна, 1993. 216 с.
12. З Різдом Христовим віншуємо щиро!: збірник ансамблевих партитур (перекладання, аранжування, обробки) / Сточанська М. // . Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2011. 100с.
13. Золоті струни. Збірник творів для ансамблю бандуристів. Нотне видання / Упорядкування та аранжування Овчарової С. Дніпропетровськ, 2006. 100 с.
14. І зазвучать бандури струни. Вокальні твори у супроводі ансамблю бандуристів / Аранжування Мокрогуз І. Чернівці: Місто, 2006. 68с.
15. Інструментальні ансамблі для ладової кобзи у супроводі бандури, ансамблю бандур: Навч. метод. посіб. Луцьк: РВВ Вежа Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2005. 141 с.
16. Інструментальні твори. З репертуару ансамблю бандуристів «Чарівниці» / Переклад Овчарової С. Чернівці, 2003. 20 с.
17. Кобзареві струни. Вокальні твори на слова Т. Шевченка в суроводі бандури. Нотне видання / Упорядкування, аранжування, обробки Дутчак В. // Івано-Франківськ: Гостинець, 2004. 80 с.
18. Кобзарське мистецтво. /Упорядник та обробки Овчарової С. Дніпропетровськ, 2004. 75 с.
19. Лесі Українці: збірник ансамблевих партитур (перекладання, аранжування, обробки) / Сточанська М. // . Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2011. 132 с.
20. Любіть Україну. Пісні для ансамблів бандуристів / Дутчак В. Упорядник. Івано-Франківськ: Плай, 2003. 132 с.
21. Опришко М. Школа гри на бандурі. К.: Музична Україна, 1967. 150 с.
22. Отакі ми є. Пісні у виконанні тріо бандуристів «Золота середина» / Музичне видання Смика О. Волинь, 2004. 35 с.
23. Пісні українських композиторів для тріо та ансамблів бандуристів / Герасименко-Олійник О. // США, 2000. 41 с.
24. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. К: Муз. Україна, 1980.
25. Співають Львів'янки. Українська бандура тріо / Упорядник та обробки Герасименко-Олійник О.: США, 1992. 29 с.
26. Твори для ансамблю бандуристів. / Упорядник Омельченко А.: Вид. Музична Україна, Київ, 1971. 50 с.
27. Твори для ансамблю бандуристів. Вип. 3 / Є. Мілка. Донецьк: Донецька державна музична академія ім. С. Прокоф'єва, 2011. 38 с.
28. Твори для бандури в супроводі фортепіано. Випуск I. / Переклад для бандури та упорядкування Овчарової С. Тернопіль; навчальна книга Богдан, 2009. 60 с.
29. Твори для бандури в супроводі фортепіано. Випуск IV. / Переклад для бандури та упорядкування Овчарової С. Тернопіль; навчальна книга Богдан, 2010. 76 с.
30. Твори для бандури в супроводі фортепіано. Випуск II. / Переклад для бандури та упорядкування Овчарової С. Тернопіль; навчальна книга Богдан, 2009. 72 с.
31. Терпелюк П. Моя Гуцулія Ч V [упор. та вступ. ст.: Н.Никорак, Л.Никорак]. Івано-Франківськ, 2015, 120 с.
32. Україна є, Україна буде! Збірка вокальних творів у супроводі бандури / Ружин З. // Київ, 2004. 139 с.

33. Українські колядки для ансамблю бандуритів / Обробки та аранжування Герасименко О. // Видання друге доповнене. Київ Львів: ТеРус, 2006. 100 с.
34. Штокалко З. Кобзарський підручник [Підготовка до друку Андрія Горняткевича]. Едмонтон–Київ: Вид-во Канадського інституту українських студій, 1992. 347 с.
35. Яницький Т. Авторський тип перекладу на прикладі варіацій на тему української народної пісні „Йшли корови із діброви” С. Баштана // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Збірник матеріалів науково-практичної конференції / Редактори-упорядники А.Душний, С.Карась, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2005. С. 216-223.

Рекомендовані музичні твори для вокально-інструментального ансамблю

1. Ave Maria. Муз. Д.Каччіні, аранж. Є.Мілкі.
2. Безсмертник. Муз. О.Зуєва, сл. М.Сингаївського.
3. Вищий, вищий. Муз. Г.Китастого, сл. М.Пироженка.
4. Гомін степів. Муз. Г.Китастого.
5. Гуси-лебеді (сербська нар. пісня). Обр. Б.Янівського, аранж. С.Овчарової, сл. Б.Стельмаха.
6. Де ти, пташино. Муз Ю.Ланюка, сл. Р.Лубківського.
7. Дощ. Муз. О.Герасименко.
8. За що мене, як росла я. Обр. В.Степурка, сл. Т.Шевченка.
9. Заквітчали дівчатонька. Сл. і муз Р.Купчинського.
10. Зелена Неділя. Муз. І.Сльоти сл. І.Бердника.
11. Йшла Марина. Лемківська народна пісня, обр. Х.Залуцької.
12. Іванку, Іванку. Укр. нар. піня, обр. Є.Мілкі.
13. Іванку, Іванку. Укр. нар. пісня обр. О.Герасименко.
14. Калина приморожена. Муз. В.Івасюка, сл. М.Петренка, аранж. В.Дутчак.
15. Калино, кровителько любові. Муз. І.Кушплера, сл. М.Петренка, аранж. О.Герасименко.
16. Квітка-душа. Муз. К.Меладзе, аранж. В.Дутчак, сл. Д.Гольде.
17. Козачок. Народний танок обр. Є.Мілкі.
18. Колискова для матері. Муз. Б.Янківського сл. Б.Стельмаха.
19. Коломийка. Народний танок обр. Є.Мілкі.
20. Мамина вишня. Муз. А.Пашкевича.
21. Мати наша сивая горлиця. Муз Ю.Ланюка, сл. Б.Олійника.
22. Мелодія блакитного неба. Муз. О.Герасименко.
23. Мелодія. Муз. М.Скорика, аранж. Б.Гриньовського.
24. На вулиці скрипка грає (укр. нар. пісня). Обр. І.Мокрогуз.
25. Над прозорою криницею. Муз. О.Білаша, сл. А.Луценка.
26. Не щебече соловейко. Обр. Г.Верьовки, сл. Т.Шевченка.
27. Ой зійшла зоря. Муз. М. Леонтовича, аранж. М. Шевченко.
28. Понад річкою. Обр. В.Степурка, сл. Т.Шевченка.
29. Солов'їний спів. Муз А. Горчинського, сл. Лесі Українки, аранж. М.Сточанської.
30. Сонце гріє. Обр. В.Степурка, сл. Т.Шевченка.
31. Сповідь. Муз. О.Герасименко.
32. Та ти гадасш, мій Андрійку. Укр. нар. пісня.
33. Ти до мене не ходи (укр нар. пісня). Обр. А.Кос-Анатольського.
34. Україна є, Україна буде! Муз. Р.Демпишина, аранж. О.Герасименко, сл. З.Ружин.
35. Український народний танок «Козачок» обр. М.Корецького.
36. Укріпи нас, любов. Муз. Т.Самоті-Оленевої, переклад С.Овчарової, сл. З.Ружин.
37. Чарівна скрипка. Муз.І.Поклада, аранж. В.Дутчак, сл. Ю.Рибчинського.
38. Червона калино, чого в лузі гнешся? Муз.Б.Янівського, сл.І.Франка, аранж.В.Дутчак.

39. Шумить пшениця. Муз В.Івасюка, сл. С.Пушика.
40. Як з Бережан до Кадри. Сл. і муз Р.Купчинського.

Професор Дутчак Віолетта Григорівна